

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

116. An vir, consentiente vxore, possit ad Sacerdotium promoueri, si ipsa Religionem non ingrediatur, etiamsi sit iuuenis, dummodo voueat castitatem? Et notatur semper esse necessariam professionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

nium, quia solum impedire posset votum, eiusque obligatio ad castitatem, qua tamen nulla est. Quam sententiam putat esse omnium Doctorum, quos pro nostra sententia refert, atque in termino id expressè concedunt Henriquez *lib. 10. de sacram. Ordin. cap. 24. num. 3.* Inferitur secundò, non teneri prædictum ad recitandum Officium Canonicum; est enim onus adiunctum Ordini sponte assumpto. Ita Nauarrus in *summa Latina, cap. 22. num. 51.* Vivaldus, & Sà apud Sanchez *suprà.* Addit alter Sanchez cum Nauarro *lib. 1. consiliorum, de iis qua vi, cons. 3. num. 4.* in priori editione; in posteriori verò, *consil. 5. num. 4.* adhuc non teneri continere ordinatum per metum, etiamsi metus non sit cadens in constantem virum; dummodo talis sit, ut præ timore illo initiatus fuerit, quò seclaso non fuisset initiandus; id quòd multi non improbabiler sentiant de Matrimonio simili metu inito, quòd dicunt esse in foro conscientia nullum; & probabile putat Sanchez *lib. 4. disp. 17. num. 3. & 4.* quamvis probabilis putet oppositum. Quæ doctrina mihi placet, eamque sequuntur plurimi Auctores, quos refert idem Sanchez *libro 7. disputat. illa 29. numer. 5. & 8.* Et hæc omnia docet Dicastillus *loco citato*, qui etiam postea subdit, quòd quicumque metu initiatur, quantumvis graui, si postea ratificet verbo, aut factò, semel utens Ordine accepto sine vlla coactione, non erit iam in posterum sibi in integrum reslitur; sed continentia subsistebit, sicut cæteri sponte ordinati. Jam enim per illam liberam gratificationem virtualiter elegit in eo Ordine permanere, perinde atque professio. *cap. Vidua, de Regularibus.* Ita Sanchez *num. 9.* cum Ostiensis, & aliis, quos refert. Hoc autem intelligendum est, si sciens, & prudens exerceat: secus verò, si per errorem, quò quis se ad Ordinis obseruantiam existimet adstrictum; tunc enim non censetur ratificare, nunquam enim est ratificatio actus nullius, dum ignoratur actum fuisse nullum, iuxta doctrinam eiusdem Sanchez *lib. 1. disputat. 16. num. 7.* & in nostro casu docent Nauarrus *lib. 1. consiliorum, titulo, de iis qua vi, in priori editione, consilio 2. num. 8.* & in posteriori. *consil. 4. Vega in summa capite 57. casu 6.*

Sup. hoc inf. in tr. 6. Ref. 141. §. Notandum est.

Sup. hac professione in tom. 7. tr. 2. ex Ref. vnic. §. Denique ad med. v. Denique, & pro doctrina seq. in hoc §. lege etiam præcitat §. Denique, per totum, & non pigebit.

ANTON OPERA Tom. 10. 11. E III

tamen, ut cum eo facile dispensetur. Ita ille, quòd ducit, & respondet ad Canones pro contraria sententia adductos, quam quidem his non obstantibus probabilem etiam esse existimo, & illam cum Sanchez tenent nouissimè Villalobos in *summa, tom. 2. tract. 14. dist. 14. n. 4.* & Bonac. de *matrim. q. 3. par. 2. n. 11.* cum duodecim Doctoribus, quos citat, & sequitur Barbosa in *collect. tom. 1. lib. 3. tit. 42. cap. 2. n. 10.*

RESOL. CXVI.

An vir, consentiente vxore possit ad Sacerdotium promoueri, si ipsa Religionem non ingrediatur, cumq; iuuenis, dummodo uoneat castitatem?
Et notatur semper esse necessariam professionem in Religione, siue sit senex, siue iuuenis, ut possit ad Episcopatum promoueri.
Et quid si ad Cardinalatum vir promouetur?
tr. 4. & Misc. Ref. 129.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Sotus in 4. dist. 37. q. 1. art. 2. post 2. conclus. Caneius de *matrim. lib. 7. disp. 39. n. 6.* vbi sic ait: Si vxor est senex, non suspecta de incontinentia, sufficit votum continentia ipsius in saeculo; secus si iuuenis, tunc etiam consideratur ingressus ipsius in Religionem. Ita ille, & alij penes ipsum, quòd probatur in *cap. Episcopus, distinct. 77.* vbi sic habetur; Sanè si coniugati iuuenes consenserint ordinari, etiam vxorum voluntas ita requirenda est, ut sequestrato manibus cubiculo Religione promissa postea quam patres conuersi fuerint, ordinentur. Probatur etiam ex periculo incontinentia, quòd vxor iuuenis manens in saeculo, aut etiam vierque incurret, cum vir iam ordinatus, ex antiqua cum ea consuetudine facile possit inflecti, ut iterum coniuge vteretur, si in saeculo permanentes haberent liberum ad se mutuo accessum.

2. His tamen non obstantibus, contrariam sententiam tenet nouissimè Gaspar Hurtado *in de matrim. dist. 11. difficult. 9. num. 19.* vbi sic ait: Vt vir possit ad sacros Ordines promoueri, sufficit, ut contra Sanchez docent Nauarrus, & Sà, ab vxore castitatem in saeculo vouente absolatur à debito thori, & cohabitationis, quia in *cap. coniugati, de conuers. coniugat.* id tantum requiritur: quòd verò in *canone Episcopus, distinct. 77.* dicatur requiri professionem Religionis, non obstat, quia persequitur quòd id Canon est Concilij Agathensis, quòd non fuit generale, nomine Religionis non incongruè intelligitur castitas, ut expont glossa. Ita Hurtado, & ante illum Basilus Pontius de *matrim. lib. 7. cap. 25. num. 7.* vbi sic asserit: Denique dixim neque antiquo iure, neque nouiori requisitum fuisse, ut vxores eorum qui ad alios sacros Ordines prater Episcopatum promouebantur, Religionem profiterentur, sed tantum, ut continentiam in saeculo vouerent, siue in senili, siue in iuuenili aetate essent constitutæ. Ita ille, qui explanat omnes textus tangentes præsentem materiam, & hæc opinio esse probabilem fatetur ipsemet Sanchez *loco citato, num. 2.* & ita ego etiam sentio stando in puncto iuris.

3. Nota etiam, contra Sotum in 4. dist. 37. q. 1. semper esse necessariam professionem vxoris in Religione, siue sit senex, siue iuuenis, ut possit vir ad Episcopatum promoueri, & ita illam esse docet Pontius *vbi supra, num. 6.* in *cap. de conuers. coniugat.* Vnde inferret viro effecto talis glo.

RESOL. CXV.

An Ordo per vim, & metum susceptus impediatur, & dirimat matrimonium?
Et an sic ordinatus teneatur ad seruandam castitatem, vel possit validdè contrahere?
Ex pa. 3. tr. 4. Ref. 192. alias 193.

§. 1. **N**egatiuam sententiam communiter docent DD. quos citant, & sequuntur Sanchez *tom. 2. lib. 7. disp. 29.* Azorius *tom. 1. lib. 13. cap. vlt. q. 8.* & Rebellius *part. 2. lib. 1. q. 5.* Et idè asserunt, sic ordinatum ad seruandam continentiam non teneri, & posse validè matrimonium contrahere, quia votum ex metu graui factum nullum est ipso iure, ex *ca. per latam, cap. cum dilectus, de iis qua vi, &c.*

2. Non reticèam tamen affirmatiuam sententiam nouissimè docere Basilium Pontium de *matrim. lib. 7. cap. 29. n. 3.* vbi sic asserit: Ego, qui multitudinem Doctorum parum curò, cum sciam multos sine vllò examine, aliorum dictis adherere, sed tantum fundamenta, atque rationes considero, longè probabilis iudico, si rationum attendamus merita, votum continentia valere in eo, qui ordinatur ex metu graui, & inhabilem esse ad matrimonium, esse dignum

Sup. his duabus difficult. magis latè in Ref. præterita, §. vlt. à princ. sed lege eà per totam, & nò pigebit, & in tom. 1. tr. 7. ref. 74. §. vlt.

Sup. gl. tom. Ref.

Sup. Tom. tom. Ref.

Sup. Tom. Ref. sim. d. Subd. & lat. 2. tr. 2. §. per. vlt.

gioso, vxore vetula manente in saeculo cum castita- tis voto, si vit ad Episcopatum promouendus esset, necessarium fore, vt vxor illa Religionem ingredia- tur vt obferuat Ancharanus in d. cap. sane, in sine. Et tandem nota contra Maiolum lib. 1. de irregular. cap. 34. num. 2. quodd vt possit maritus ad Cardinalatum promoueri, non desideratur semper vxoris ingressus ad Religionem; sed non amplius desiderari puto quam ad Ordines à viro assumendos. Ita Sanchez vbi sup. disp. 4. 1. num. 4.

RESOL. CXVII.

An Clerici sacris Ordinibus initiati peccent mortali- ter, si non deserant habitum clericalem, & coronam in capite? Et quid, si cum ense, vel aliis similibus supradicti Clerici Sacris initiati incedant? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 182. alias 183.

Sup. hoc pro Tomura in tom. 3. tr. 3. Ref. 182. §. 1. AD istam difficultatem respondeo cum Vil- lalobos in summa, tom. 1. tract. 11. diffi. 16. n. 5. vbi sic asserit [Dize Syluestro ver. Clericus, §. 2. que el Clerigo peccat mortalmente si no trae habito clerical, y la corona abierta, mas Cayetano in sum. ver. Clerici peccata, dize, que en esto solo le ay auien- do temeridad, y contumacia, ò menosprecio, cuya sentençia me pareçe muy probable, y se puede se- guir, porque es mas mansa, quando truxesse algun señal, en que se echasse de ver que es clerigo; mas si no truxesse ningun señal de fuerte que no se chaffe de ver que era clerigo, como si truxesse espada, y otras cosas semeiantes, no le excusaria de peccato mortal, si no es que fuese por breue tiempo, ò por alguna iusta causa.] Ita ille, & ego; licet contra- rium probabiliter aduersus Caietanum doceat etiam Ledesma in summa tom. 1. de Sacram. Ordinis, cap. 1. 1. concl. 2. per totam.

RESOL. CXVIII.

An Diaconus, & Subdiaconus peccent mortaliter fre- quenter canentes Epistolam, & Euangelium in pec- cato mortali? Et quid, si longo tempore tales actus exerceant in pec- cato mortali? Et obiter notatur Diaconum ministrantem Euchari- stiam in peccato mortali, non peccare mortaliter. Idem est de Sacerdote? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 194. alias 195.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 4. Ref. 194. §. 1. AFFIRMATIUE respondet Filliucius tom. 1. tract. 1. cap. 6. num. 87. & à fortiori doce- bunt etiam hanc sententiam Doctores, asserentes absolute tales peccare mortaliter, vt inter neotericos docent nouissimè Cabrera de Sacram. quest. 64. art. 6. disp. 1. §. 6. num. 48. & Syluius in 3. part. quest. 64. art. 6. quariunt 1. concl. 5. vbi sic ait: Si Diaconus, aut Sub- diaconus in mortali exerceat actum sui Ordinis, proba- bilis est, quòd mortaliter peccent, quia sunt actus Sacramento peculiares, & maxime ad Eucha- ristiam accedentes, ad quos sunt consecrati. Ita ille, qui citat D. Thomam, Nugnum, Syluestrum, Ang- elum, Tolertum, Victoriam, & Molanum; quibus adde Sa verb. Ordo, num. 31. Caietanum q. 64. art. 3. ad 1. & Nauarum cap. 25. num. 72. 2. Sed ego contrarie sententia tanquam proba- biliori adhaereo, quam docent Villalobos in sum. tom. 1. tract. 4. diffi. 10. num. 7. Fernandez de He-

redia disp. de Sacram. in genere, part. 10. dub. 3. num. 4. Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 136. cap. 4. Sotus in 4. disp. 24. quest. 1. Valentia 10. 4. disp. 9. quest. 1. punct. 4. ad 4. Coninch. de Sacram. quest. 64. art. 6. dub. 1. n. 38. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 16. sect. 4. & alij. Et ratio est, quia talis actio non est dispensatio meritorum Christi, vt sunt Sacramenta, aut opus in se tam sanctum, vt adfit tam grauis obligatio exercendi il- lud in gratia.

3. Et ita hanc sententiam ego veram etiam exi- stimo contra Filliucium vbi supra, licet longo tem- pore tales actus exerceantur cum peccato mortali, quia saepius velle peccare venialiter, non efficit pec- catum mortale; & hi actus sunt plane separati inter se, nec relinquunt effectum post se, ratione cuius prior coalescat cum posteriori. Nec valet asserere, saepius talia facere in peccato mortali, includere im- plicitum contemptum, nam hoc non est verum, quia non est vlla ratio, qua iudicetur in eo actu frequen- tato magis includi virtualem contemptum, quam in frequentatione mendacij iocosi, aut negligentiæ in repellenda distractione inter orandum. Haec omnia Coninch; vnde, vt diximus, non est audiendus Fil- liucius.

4. Notandum est etiam hic obiter contra Lay- man in Theol. mor. lib. 5. tract. 1. cap. 5. num. 8. & alios, Diaconum ministrantem Eucharistiam in peccato mortali non peccare mortaliter. Et ita docet inter alios Io. de la Cruz in direct. confitent. part. 1. de Sa- cram. in genere, quest. 4. dub. 3. concl. 1. quod etiam de Sacerdotibus nos in tractatu de celebratione Missa- rum, satis probabiliter docuimus.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. Ref. 8. piope finem.

In Ref. 27. quae hic est supra in tr. 2. Ref. 25. & in multis aliis eius not.

RESOL. CXIX.

An Acolybi, qui solemniter cereos ferunt in peccato mortali, peccent mortaliter? Et cursum docentur hoc etiam locum habere in eo, qui ca- pitulum, & collectam pronunciat in choro, qui id facit tanquam Presbyter? Et an minores Ordines sint vera Sacramenta? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 195. alias 196.

§. 1. AFFIRMATIUE respondet Philippus Faber de Sacram. Ordinis, in 4. sent. disp. 24. quest. 1. disp. 1. cap. 3. num. 80. qui citat Angelum, & Sylue- strum. Idem docet Nauar. in manuali, cap. 27. num. 163. & de Horis canonicis, cap. 7. num. 41. qui etiam hoc docet locum habere in eo, qui capitulum, & collectam pronunciat in choro, qui id faciat tan- quam presbyteri.

Sup. hoc pri- mo lege §. 1. not. seq. ab eius princí- pio.

2. Sed bonus, & doctus senex nimis scrupulo- se loquitur. Ideo contrariam sententiam veram esse existimo, quam docet Cabrera de Sacram. in 3. part. quest. 64. art. 6. disp. 1. §. 6. num. 55. vbi ait, non esse mortale, exercere functiones minorum ordinum in peccato mortali, quia, vt supra dictum est, non est certum, imò oppositum est multum probabile, mi- nores ordines non esse vera Sacramenta, arque adeò illorum ministros non esse ad huiusmodi functiones consecratos, vel saltem est valde probabile, eos non esse consecratos per gratiam, ac characterem sacra- mentalem, ac proinde ex sanctitatis defectu in mi- nistro colligi non potest mortale peccatum: Secun- dò, licet Ordines minores sint Sacramenta, eorum tamen officia non sunt perfecta in genere facti my- sterij, & ex consequenti propter leuitatem materiae non erit culpa mortalis. Cæteras rationes vide apud dictum Cabreram.

Supra non talis questio. Sed infra id Ref. quae in- tenietur in to. 3. tr. 3. Ref. 20. §. penult. magis late ibi in tr. 1. Ref. 65. §. 2. à lin. 10. & 10. & in aliis eius not.